gemeente Barneveld

Aandachtsgebied: Leefomgeving
Team Beleid Leefomgeving
E-mailadres: F.vanLeeuwe@barneveld.nl
Telefoonnummer:

Raadsvoorstel nr. 3755
Barneveld, 10 oktober 2024
Portefeuillehouder: B. Wijnne

Onderwerp: Herziening beleid kinderopvang en luchtkwaliteit

Samenvatting raadsvoorstel

Het beleid kinderopvang en luchtkwaliteit is nu, twee jaar na vaststelling, geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie wordt voorgesteld het beleid gedeeltelijk in te trekken, omdat in de afgelopen jaren is gebleken dat het geringe toegevoegde waarde heeft. Om binnen de bebouwde kom wel alle ruimte te geven aan kinderopvang, handhaaft de gemeente daar de mogelijkheid om af te wijken van GGD adviezen.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. het beleid kinderopvang en luchtkwaliteit voor wat betreft het buitengebied in te trekken.
2. het beleid kinderopvang en luchtkwaliteit voor wat betreft de bebouwde kom te handhaven.
3. de mogelijkheid bij maatschappelijk ongewenste situaties af te wijken van GGD adviezen te handhaven.
4. bij agrarische kinderopvang niet aan geurhinder te toetsen.

1. Inleiding

Op 25 mei 2022 heeft de gemeenteraad het “Beleid gevoelige groepen kinderopvang luchtkwaliteit” vastgesteld. Toen is ook een motie aangenomen om na twee jaar het beleid te heroverwegen.

Bij een aanvraag voor registratie van een kinderopvang brengt de GGD (als toezichthouder) een advies uit, onder meer over de luchtkwaliteit. Uitgangspunt van de GGD is kinderen niet op te vangen in de directe nabijheid van emissiebronnen, ook al wordt voldaan aan de wettelijke grenswaarden. De reden hiervoor is dat kinderen een extra gevoelige groep zijn voor luchtverontreiniging. Ook als wordt voldaan aan de wettelijke grenswaarden kunnen gezondheidseffecten optreden.

Om meer mogelijkheden te bieden voor kinderopvang, is in mei 2022 het beleid kinderopvang en luchtkwaliteit vastgesteld. In dit beleid zijn uitzonderingssituaties beschreven waarin de gemeente een negatief GGD-advies met betrekking tot luchtkwaliteit niet overneemt.

In het beleid kinderopvang en luchtkwaliteit gaat de gemeente niet in op geurhinder. De evaluatie van het beleid vormt aanleiding ook na te denken of aanvullend beleid over geur nodig is, met name bij agrarische kinderopvang.

Het raadsvoorstel is op 20 juni 2024 in de commissie grondgebied behandeld. Toen zijn twee vragen gesteld:

1. Wat gebeurt er als we de wettelijke norm hanteren? Het antwoord is dat de gemeente bevoegd is de wettelijke norm te hanteren. Het college is echter van mening dat kinderen een kwetsbare groep

zijn die extra bescherming nodig heeft en niet op de plekken met de minste luchtkwaliteit moeten worden opgevangen. Dit past ook binnen de doelstelling van het Schone Lucht Akkoord waar de gemeente aan deelneemt.

2. Kinderen wonen overal in de gemeente. Waarom mogen ze dan niet overal worden opgevangen? Het antwoord is dat de luchtkwaliteit niet overal even goed is. De meeste kinderen wonen op een locatie met een relatief goede luchtkwaliteit. Het is dan niet wenselijk hen op te vangen op een locatie met een mindere luchtkwaliteit.

2. Beoogd effect

Met het gedeeltelijk intrekken van het beleid volgt de gemeente in het buitengebied de GGD-adviezen. Voor locaties binnen de bebouwde kom handhaaft de gemeente de mogelijkheid af te wijken van GGD adviezen.

Wel blijft de mogelijkheid bestaan om in maatschappelijk ongewenste situatie (bijvoorbeeld een duidelijk tekort aan capaciteit van kinderopvang) ook in het buitengebied af te kunnen wijken van GGD adviezen. Met het besluit niet te toetsen aan geurhinder voorkomt de gemeente onnodige belemmeringen voor agrarische kinderopvang.

3. Argumenten

1.1 De gemeente wil kinderen extra te beschermen tegen luchtverontreiniging.

De gemeente is bevoegd gezag voor registratie in het Landelijk Register Kinderopvang. De gemeente moet daarbij GGD adviezen meewegen. De GGD adviseert voor kwetsbare groepen (zoals kinderen) een hogere bescherming dan de wettelijke grenswaarden. De gemeente onderschrijft dat standpunt. Ook op het niveau van wettelijke grenswaarden zijn er nog negatieve gezondheidseffecten. Om die reden worden de grenswaarden voor fijnstof en stikstofdioxide in 2030 gehalveerd.

1.2 Het beleid voor het buitengebied was niet nodig.

Er is in het buitengebied geen gebruik gemaakt van het beleid.

1.3 Na vaststelling van ons beleid in 2022 heeft de GGD haar werkwijze gewijzigd waardoor de mogelijkheden voor het starten van een kinderopvang verruimd zijn.

- De zones langs wegen waarbinnen de GGD een negatief advies afgeeft, zijn in 2023 gehalveerd omdat de luchtkwaliteit de laatste jaren is verbeterd.
- Als een potentiële kinderopvanglocatie binnen de zone van een veehouderijen valt, vindt een beoordeling van de specifieke situatie plaats. Als blijkt dat de bijdrage van het bedrijf aan het gehalte fijnstof in de lucht ter plaatse van de kinderopvang klein is, geeft de GGD alsnog een positief advies.

2.1 Het college wil binnen de bebouwde kom geen drempels opwerpen voor kinderopvang.

Gastouderopvang is binnen de bebouwde kom overal toegestaan waar planologisch de functie ‘wonen’ geldt. Binnen de bebouwde kom vindt vrijwel alle kinderopvang plaats. De gemeente wil de drempels voor gastouderopvang binnen de bebouwde kom laag houden door de regels simpel te houden. Dat kan omdat de zones rondom veehouderijen maar in heel geringe mate de bebouwde kom overlappen.

3.1 In specifieke situaties kan de gemeente altijd, goed beargumenteerd, afwijken van een GGD advies.

In principe wordt in het buitengebied het GGD advies gevolgd. De gemeente is bevoegd gezag en mag beargumenteerd afwijken van een GGD advies. Een reden tot afwijking kan zijn een aantoonbaar tekort aan kinderopvang in dit deel van de gemeente.

4.1 In de specifieke situatie van agrarische kinderopvang is niet vast te stellen wat ten aanzien van geurhinder een goed woon- en leefklimaat is.

Of sprake is van een goed woon- en leefklimaat hangt bij geur af van de mate van hinder. Er zijn geen gezondheidseffecten door geurhinder bekend. De relatie tussen de mate van hinder en een bepaalde geurbelasting, is bij de specifieke doelgroep 'kinderen op een agrarische kinderopvang' niet bekend. Ouders maken zelf een afweging tussen de positieve aspecten van een agrarische omgeving en de negatieve aspecten (waaronder mogelijk geurhinder).

4. Kanttekeningen

De brancheorganisaties geven aan dat er nog steeds een wachtlijst is voor kinderopvang. Een van de organisaties geeft aan het oneens te zijn met de inperking van de mogelijkheid af te wijken van GGD-adviezen.

Gebleken is dat afgelopen twee jaar de gemeente slechts bij twee locaties van de 56 nieuwe locaties heeft afgeweken van het advies. Er zijn ook 18 pre-adviezen afgegeven door de GGD. Bij zeven locaties was dit een negatief advies. Bij deze zeven locaties (in het buitengebied) is de aanvraag niet doorgezet. Bij locaties met een positief pre-advies is de aanvraag in circa de helft van de gevallen niet doorgezet.

Uit de evaluatie blijkt dat het beleid voor het buitengebied geen oplossing biedt voor de wachtlijst. Ook zijn de mogelijkheden voor kinderopvang in het buitengebied verruimd sinds het vaststellen van het beleid in 2022, waarmee de eventuele noodzaak voor het beleid in het buitengebied, nog verder is verkleind.

5. Financiën

Niet van toepassing.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie

De evaluatie van het beleid is afgestemd met de Omgevingsdienst De Valei (ODDV), de GGD Gelderland Midden, en de brancheorganisaties.

b) Communicatie

Op onze website zal een bericht over de gedeeltelijke intrekking van het beleid worden geplaatst. De brancheorganisaties worden per brief op de hoogte gebracht. Het gedeeltelijk intrekken van het beleid wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad.

7. Vervolgstap

Direct na de besluitvorming vindt de communicatie naar betrokkenen plaats.

8. Bijlagen

1. Notitie evaluatie beleid kinderopvang en luchtkwaliteit
2. Beleid gevoelige groepen kinderopvang luchtkwaliteit

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J. van der Tak